



ISSN: 3060-4613



13.00.00	13.00.06	01.00.00
13.00.01	13.00.07	02.00.00
13.00.02	13.00.08	03.00.00
13.00.03	13.00.09	09.00.00
13.00.04	07.00.00	10.00.00
13.00.05	19.00.00	11.00.00

№6/2025

# MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogik, psixometodologik va tabiiy fanlarga  
ixtisoslashgan ilmiy jurnal

# MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI



Elektron nashr. 530 sahifa,  
5-iyun, 2025-yil.

## BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori

## BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulسانам Нематовна – Pedagogika fanlari doktori, professor

## TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik

Shoumarov G.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik

Umarova H.O. – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'lifi vaziri

Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor

Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor

Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor

Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor

Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nabiiev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qo'idoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor

Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)

Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)

Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)

Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lif universiteti rektori (Koreya)

Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)

Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor

Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor

Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor

Gafurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)

Somurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Usmonova D.I. – Samarkand iqtisodiyot va servis institute dotsenti

Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor

Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)

Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent

Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori

Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'lifi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rindosari

Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'lifi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

**EDITOR-IN-CHIEF:**

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Rector of the Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan

**DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:**

Ibragimova Gulسانам Нематовна – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

**EDITORIAL BOARD MEMBERS:**

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Umarova H.O'. – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Qирғизбояев А. К. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabihev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali Oliy attestatsiya komissiyasining 26-08-2024-yildagi №11-05-4381/01-Kengash tavsiyasiga ko'ra, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning tadqiqot ishlari yuzasidan dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

Asos: OAK Pedagogik texnologiyalar va psixologik tadqiqotlar bo'yicha ekspert kengashi tavsiysi (29-10-2024-y.; №10); OAK Tartib-qoida komissiyasi qarori (30-10-2024-y., №10/24); OAK Rayosatining qarori (31-10-2024-y., №363/5).

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №136361

# MUNDARIJA

Iqim o'zgarishi muammolari va "yashil ko'nikmalar"ning rivojlanishi.....	14
<i>Abdurashit Karimovich Avliyaqulov</i>	
TTJlardagi qizlarni qo'llab-quvvatlash, mavjud ijtimoiy-axloqiy muammolarni hal etish bo'yicha ilg'or xorijiy mamlakatlar tajribasini o'rganish.....	18
<i>Xasanboy U. Abdusamatov</i>	
Integrativ yondashuv bo'lajak o'qituvchilarda ijodiy va tahviliy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishning asosiy omili .....	26
<i>Jalilov Nodirjon Azamatovich</i>	
Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning sibling munosabatlari diagnostikasi.....	30
<i>G'ayibova Nargiza Anorbayevna</i>	
Oliy ta'lif muassasalarida ta'lif sifati va samaradorligini oshirishning muhim omillari .....	33
<i>Hakimova Gulmira To'xtatoshevna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda ijtimoiy-madaniy kompetentlikni muzej pedagogikasi vositasida rivojlantirishning pedagogik-psixologik jihatlari.....	37
<i>Marayimova Kibriyoxon Islomjon qizi</i>	
Iqtisodiy savodxonlikni oshirishda o'zbek tilining ta'siri .....	41
<i>Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna</i>	
Сторителлинг как инструмент формирования ценностных ориентаций старшеклассников.....	44
<i>Умрихина Виктория Игоревна</i>	
Формирование эстетических предпочтений учащихся музыкальных школ в условиях инклюзивного образования на основе стилевого подхода .....	52
<i>Aхунова Умида Ойбековна</i>	
Sun'iy intellektning ta'limga integratsiyasi: o'qitish va boshqaruvdagi o'rni .....	55
<i>Abduxamidova Muyassar Xalimjon qizi</i>	
Buxorodagi jadidchilik harakatining o'ziga xosligi va maktablardagi ta'lif tizimi.....	60
<i>Axrorov Ixtiyor Doniyorovich</i>	
Inklyuziv ta'lif sharoitida imkoniyati cheklangan bolalarning moslashuvida oila va matabning roli .....	63
<i>Dadaboyev Jahongir Sherdil o'g'li</i>	
Влияние длительной госпитализации на образовательную траекторию ребенка: междисциплинарный подход .....	67
<i>Сайфутдинова Насиба Нурматовна</i>	
O'yinning bola faoliyati sifatidagi mohiyati va o'ziga xosligi.....	75
<i>Otasheva Lola Shoto'rayevna</i>	
Psixologik tadqiqotning umummetodologik va xususiy metodologik tamoyillari .....	78
<i>Xodjimatova Nazira Toshmatovna, Mallayeva Gulshoda Maxmudjonovna</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bo'lgan bolalarni ijtimoiy hayotga tayyorlashda inklyuziv ta'lifning o'rni .....	81
<i>B. Xusniddinova</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida loyihibaviy tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish .....	85
<i>Zulaykho Samatovna Ro'ziyeva</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutq ko'nikmalarini dars jarayonida rivojlantirish texnologiyasi .....	89
<i>Xudaybergenova Nawrizbiyke Qanat qizi</i>	
Sonlarni obrazlar bilan bog'lash orqali mantiqiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish metodikasi.....	92
<i>Kaleeева Sarbinaz Turkmenbaevna</i>	
Methodology of Teaching English to Preschool Children .....	96
<i>Khurshida Tojimurodova</i>	
Malaka oshirish jarayonida yo'riqchilarning kasbiy kompetentligini takomillashtirishning ijtimoiy zaruriyati..	100
<i>Ch. B. Nalibayeva</i>	
O'qituvchilarining o'quvchilar bilan hamkorlik munosabatlari .....	103
<i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>	
Falsafada haqiqatni izlash: empirizm va rasionalizmning o'rni .....	106
<i>Boymirzayeva Xurshida Sobirovna</i>	



Raqamli ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun axborot bilan ishlashni o'rgatishning didaktik asoslari .....	110
Ismoilov Ravshan Yakubjon o'g'li	
An Evaluation of the Impact of The Theme-Based Approach on Young Learners' Speaking Development..	113
Khamraeva Gulchekhra Ibrakhimovna	
O'smirlar o'rtaida o'zaro hamkorlikni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar .....	118
Majidov Jasur Baxtiyarovich, Xolmatova Dilorom Vahobjon qizi	
Informatika fanini o'qitishda mobil dasturiy vositalaridan foydalanish imkoniyatlari .....	123
Jo'rayev Ilhom Isxoqovich	
Muqimiy asarlari vositasida talabalarda kitobxonlik tizimini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanish .....	126
Muxlisa Satriddinovna Muhibdinova	
Korpus lingvistikasida lingvostatistik tahlil metodi .....	132
Nuritdinov Abrorbek Sayfiddin o'g'li	
Bo'lajak o'qituvchilarni ruhlantirish va o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish .....	136
Umarova Feruzabonu Bobir qizi, Samandarova Dildora Javlon qizi	
Tizimli-faoliyatli yondashuv asosida umumpedagogik akt kompetentlikni shakllantirish muammosining nazariy-metodologik jihatlari.....	139
Saloxiddinova Umidaxon Mansurjon qizi	
Nutqiylar kamchiliklarni kamaytirishda o'yinlarning o'rni.....	143
Jabborova Oltinoy	
Matn bilan ishlash bosqichlari va ularning ingliz tilini o'rgatishdagi didaktik ahamiyati .....	146
Soliyev Umidjon Yulchivoyevich	
Talim tizimini boshqarishda talabalar boshqaruvining qiyosiy tahlillari .....	150
Uzaqov Nomozali Hamdamovich	
Zamonaviy ta'lrim muassasalarida pedagoglarning boshqaruvin malakasini rivojlantirish yo'llari .....	153
Z. M. Zarifova	
Rossiya imperiyasining Surxon vohasi qishloq xo'jaligi va irrigatsiya tizimidagi siyosati tarixi .....	159
Abdurashidov Anvar Abdurashidovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari katta guruh tarbiyalanuvchilarini badiiy adabiyot bilan tanishtirish texnologiyalari.....	164
Axmadaliev Sidiqjon Yigitlevich	
Ota-onalarning ta'lim sifatiga ta'siri.....	167
Axmadqulova Ozodaxon Xamidullo qizi	
Surxon voxasi toponimlarining tarixshunosligi.....	170
Boyoyeva Sitora Ro'zimaxmatovna	
O'zbek etnopedagogikasi rivojlanishining nazariy asoslari.....	174
Davlatova Shaxnozaxon Doniyor qizi	
Sihatgohlarda davolanuvchilar salomatligini saqlashda jismoniy tarbiya vositalaridan samarali foydalanish texnologiyalari.....	178
Ganiyev Suxrob Abduvali o'g'li, Ergashov Shoxrux Yusuf o'g'li	
Ikkinci jahon urushi davrida Surxon vohasi ayollarining maorif va madaniyat sohasiga qo'shgan munosib hissalari.....	183
Hakimova Muyassar Rashidovna	
Kitob mutolaasining pedagogik-psixologik asoslari .....	188
Il'yasova Dilshoda Akmal qizi	
O'zbekiston tarixini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, Turkistondagi siyosiy jarayonlar, Turkiston muxtoriyati.....	191
Isaev Oybek Axmed o'g'li	
Boshlang'ich ta'limga ona tili fanidan mustaqil ishlarni tashkil etishda matnlar ustida ishlash metodikasi ....	195
Iskandarova Maftuna Quvondiq qizi	
Sinfdan tashqari tadbirda o'smir yoshdagagi o'quvchilarning ijtimoiy tashabbuskorligini tarbiyalash metodi.....	199
Latipova Nigoraxon Isakovna, Ibraimov Xolboy Ibragimovich	
Tarixni o'rganishda yordamchi tarixiy fanlarning ahamiyati .....	202
Maxmatkulova Nozikoy Choriyevna	

<b>СОДЕРЖАНИЕ</b>	Increasing the Efficiency of Economic Education Through Project-Based Educational Technologies ..... 210 <b>Nurmatova Maftuna Ilkhamovna</b> Rassom O'rol Tansiqboyev asarlari vositasida maktabga tayyorlov guruhi bolalarini tabiat manzarasini chizishga o'rgatish..... 213 <b>Po'latov Foziljon Usibjonovich</b> Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida lingvistik kompetensiyasini rivojlantirishdam raqamli ta'lim vositalarining o'rni..... 216 <b>Qayumova Odinaxon Buvaryim qizi</b> Milliy o'zlikni anglashni shakllantirishning pedagogik asoslari..... 219 <b>Sa'dullayeva Sarvinoz Ubadullo qizi</b> Neyrodinamik gimnastikalar yordamida o'quvchilarning matematik tafakkurini rivojlantirish..... 223 <b>Sanobar Ibragimovna Kenjayeva</b> Talabalarni ma'nnaviy tarbiyalash diagnostikasi va korrektsiyasi..... 228 <b>Saotmuradova Zebo Yuldashevna</b> Musiqiy-nazariy fanlarni o'qitishda axborot kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llashning xususiyatlari .... 232 <b>Shukurova Nilufar Gayratovna</b> Maktabgacha ta'lif direktori shaxsiy kompetensiyasini rivojlantirish bo'yicha ilg'or xorijiy tajribalardan foydalanish..... 237 <b>Ravshanova Nargiza Norboevna, Suvonova Sohiba Eshquvvat qizi</b> Surxon vohasining ijtimoiy hayotida sog'lomlashtirish oromgohlarining o'rni ..... 241 <b>Tilovov Qorjov Bekbayevich</b> O'quvchilarning ma'nnaviy immunologik tarbiyasini shakllantirishning ilmiy asoslari ..... 248 <b>Toshmamatova Shoxsanam Muzaffar qizi</b> Theoretical Foundations, Essence, Content and Forms of Economic Education for Students of Grades 5-6 of Secondary Schools ..... 251 <b>Turakhanov Oybek Davlatalievich</b> Tarbiyachining shaxsiy fazilatlari va pedagogik mahorati ..... 257 <b>Usarova Muborak Xabibulla qizi, Abduraxmanova Matluba Kamoliddin qizi</b> Boshlang'ich ta'lifda kommunikativ yondashuvga asoslangan o'qitish metodlarini takomillashtirish usullari..... 260 <b>Xoliqova Matluba Mardon qizi</b> Xorijiy tillarni o'qitishning zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish jarayonini takomillashtirishning shakl, metod va vositalari ..... 263 <b>Xudoqulova Sevara Yorqul qizi</b> Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ma'nnaviy tarbiyasida xalq pedagogikasi an'analaridan foydalanish ..... 266 <b>Yunusova Dildoraxon Xikmat qizi</b> Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tanqidiy fikrlashini rivojlantirish..... 270 <b>Yusufaliyeva Gulnora Abdurahmonovna</b> Способы и средства обучения ценности времени в младших классах (на уроках русского языка).... 275 <b>Ниязова Хилола Хаят кизи</b> Психологические, лингвистические и педагогические компоненты в раннем обучении иностранным языкам в эпоху цифровизации образования ..... 278 <b>Турдикулова Эъзозхон Эркинжон кизи</b> 5–7-sinflar ingliz tili darsliklaridagi muloqot matnlarining tahlili..... 281 <b>Abdumurodova Dilnoza Azimjon qizi</b> Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning mazmuni..... 284 <b>Abduraxmonova Noila Nasim qizi</b> Boshlang'ich ta'lif yo'nalishida tabiiy fanlar nazariyasi va metodikasi fani rivojlanish tarixi ..... 289 <b>Abduraxmonov Zaribjon Mansurovich, Umaraliyeva Baxtilaxon Raxmonali qizi, G'ofurova Zarnigorxon Shuxratovna</b> Informatika darslarida o'quvchilarni ma'nnaviy-axloqiy tarbiyalashning nazariy asoslari ..... 293 <b>Ahmadova Kamola Ahmad qizi</b> Methodology for Increasing the Efficiency of Training 10–12-Year-Old Tennis Players ..... 297 <b>Akhmedova N. I.</b> Musiqa ta'limi yo'nalishi talabalarida ingliz tili fani doirasida kasbiy-muloqotni rivojlantirish tamoyillari ..... 301 <b>Ashurova Zulayxo Erkinovna</b>
-------------------	--



Pedagogik oliy ta'limda “tasviriy faoliyatga o'rgatish metodikasi” modulini o'qitishning pedagogik va metodik xususiyatlari.....	306
Boliyeva Lola Shukurovna	
O'zbek tilida rang bildiruvchi leksik birliklarning tarixiy-etimologik tahlili.....	309
Rahmon Ernazarov	
Maktabgacha ta'limda kompyuter texnologiyalari orqali bolalarning intellektual rivojlanishini ta'minlash .....	313
G'ułomova Muxlisa Ulug'bek qizi	
Maktabgacha ta'lim muassasasida huquqiy tarbiyani amalga oshirish yo'llari .....	317
Karimova Umida Sharopovna	
Raqamli ta'lim muhitini shakllantirish asosi sifatida kichik maktab o'quvchilariga informatika va axborot texnologiyalarini o'qitishning o'quv-uslubiy ta'minoti .....	322
Mamanjanov Raxmatilla Yakubjanovich, Aliyev Mahmud Muso o'g'li	
Использование личностно-ориентированных образовательных технологий в дошкольном образовании .....	327
Мирзатова Гулшода Худойбердиева	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida rivojlantirish mohiyati.....	332
Najmuddinova Saodat Abduvohid qizi	
Ta'lim jarayonida mozaika texnologiyasi asosida bo'lajak o'qituvchilarning intellektual kompetentligini rivojlantirish.....	335
O'rinnov Rustambek Yoqubjonovich	
Oilaviy munosabatlarga ijtimoiy-psixologik ta'sirlar va ularning ahamiyati .....	340
Otanazarova Muhayyo Uktamova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari sharoitida bolalarning harakat faoliyatini maqsadli rivojlantirish texnologiyasi .....	344
Radjapova Gulbahor Mamatraimovna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda refleksiv ko'nikmalarini shakllantirish metodik muammo sifatida ...	348
Raxmonova Iroda Samijonovna	
Voleybol sport seksiya mashg'ulotlarini tashkil etishda ishlab chiqilgan ilmiy-metodik dastur va anketa so'rovi natijalari tahlili .....	352
Sulaymonov Jahongir Solijonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining adabiy va nutqiylar kompetensiyalarni rivojlantirishda interfaol va kollaborativ metodlar qo'llanilishi .....	361
Temirova Iqbol Sadreddinovna	
Zamonaviy gumanitar bilimlarda “axborot kompetentligi” tushunchasining tarixiy-mantiqiy tahlili.....	365
Xoshimova Xulkaroy Xoshimjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning o'quv-bilish faolligini rivojlantirishda bolalar adabiyotidan foydalanish metodikasini takomillashtirish.....	369
Yuldasheva Mehriniso Ochchildiyevna	
Gumanitar fanlarda milliy folkloridan foydalanishning ahamiyati.....	372
Abduxakimova Maxfuza Abduraxmonova	
Методика усовершенствования коммуникативной толерантности детей в процессе изучения русского языка и литературы в начальных классах .....	376
Тошматова Мукаррам Джумановна, Дадаева Фируза Акрамовна	
Психологические, лингвистические и педагогические компоненты в раннем обучении иностранным языкам в эпоху цифровизации образования .....	380
Турдикулова Эъзозхон Эркинжон кизи	
Формирование коммуникативных умений учащихся младших классов средствами филологических наук .....	383
Хожиева Малика Хусниддиновна	
The Formation of Syntactic Paradigmatics.....	388
Turdiyeva Nilufar Anvarovna	
Oliy ta'limda zoologiya fanini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish.....	391
Xonnazarova Mamlakat To'iqinovna	
O'zbek kurashchilarining kurash usullari va taktik harakatlarini o'zlashtirish darajalari.....	395
Qon'irbaev Dastan	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida atrof olamga nisbatan mas'uliyatliklikni takomillashtirish mexanizmi .....	399
Abdulhakimova Fotima Turduqil qizi	
Maktabgacha yoshdag'i bolalar kreativ fikrlashini rivojlantirishning pedagogik-psixologik qonuniyatları .....	403
Abdusattorova Umida Abdusamat qizi	
Raqamli dasturiy vositalari asosida organik kimyo fanini o'qitish jarayonini tashkil etish yo'nalishlari .....	406
Ametova Guljamilya Elbrusovna	
Fanlararo aloqadorlik asosida tayanch kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari...	410
Babayeva M. A.	
Rahbarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishni boshqarish chora-tadbirlari.....	413
Bagmatov Davlatjon	
Rivojlanayotgan davlatlarda ota-onada farzand munosabatlari.....	418
Bobojonova Nazira Merganboy qizi	
Huquqiy fanlarni innovatsion o'qitish usullarining afzallikkleri .....	422
Dauletbaeva Jadiraxan Aliy qizi	
Ona tili o'qituvchilarining nutqi bilan bog'liq muammolar va unga doir yechimlar.....	426
G. Do'stmurodov	
Barqaror rivojlanish kontekstida maktabgacha ta'lif: bolalarda ekologik ongni shakllantirish.....	430
Hoshimova Dilnoza Boymirzoyevna	
Duduqlanishni bartaraf etishda kompleks yondashuv .....	433
Ibroximova O'g'iloy Inomjon qizi	
Transformatsiya-lashayotgan jamiyatda yoshlarning shaxsiy resurslari va psixologik barqarorligi .....	437
Irisbayeva Qunduzxon	
Talabalarda kasbiy kreativlik ko'nikmalarini shakllantirish samaradorligi va uning natijalari .....	440
Ismanova Ma'mura Abdumo'minovna	
Maktabgacha yoshdag'i serebral falajli bolalarda nutq va motorikani rivojlantirish .....	444
Isodullayeva Iqboloy Sodiqjonovna	
Talabalarning intellektual-kognitiv salohiyatini rivojlantirishda kredit-modul tizimining pedagogik jihatlari ..	447
J. Otepbergenov	
Yashil suvo'tlar (Chlorophyta) bo'limini o'qitish metodikasi .....	451
M. N. Xayitova	
Bo'lg'usi pedagoglarda empatik kompetensiyalarni rivojlantirish: zamonaviy yondashuvlar va amaliy strategiyalar .....	457
Mambetkarimova Indira Polatbaevna	
An Analysis of the Present-Day use of English Folklore in Education.....	460
Maxsudaliyeva Ranokhon Bakhodir qizi	
Yoshlarda kasbiy motivatsiyani shakllantirishning psixologik xususiyatlari .....	463
Mirzaxmatova Sayyora Saydaxmatovna	
Kasbiy kompetensiya tushunchasi va uning mohiyati .....	466
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna	
Boshlang'ich sinfda matematika o'qitishni tashkil qilish shakllari .....	471
Norquvatova Diyora Davron qizi	
Zamonaviy ta'limda inkyuziv yondashuvlar: o'qituvchilarning kasbiy tayanchlarini takomillashtirish.....	475
Olimova Nodirabegim Ibrohimjon qizi	
Jadidlar ta'lif orqali jamiyatni o'zgartirishga intilganlari, ularning maqsadlari va erishilgan natijalar.....	479
Omonov Asliddin Sunnatovich	
O'zbek tilida rang bildiruvchi leksik birliklarning tarixiy-etimologik tahlili.....	481
Rahmon Ernazarov	
Boshlang'ich ta'lif – inson kamolotining ilk poydevori! .....	485
Ravshanova Ra'no Raup qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyasini shakllantirishda zamonaviy raqamli texnologiyalardan foydalanish .....	489
Saidova Dilnoza Baxtiyor qizi	
Mental arifmetika orqali bolalar intellektini rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari .....	493
Saydallyeva Umidabonu Sharifjon qizi	
Innovatsion ta'lif sharoitida boshlang'ich sinf ona tili darslarining samaradorligini oshirish muammosi ....	496
Sharipova Sevara Erkin qizi	
CEFR doirasida arab tilida yozma nutq kompetensiyasini baholash mezonlari va amaliy usullar .....	499
Sindarova Malika Aziz qizi	



VARK ta'lrim modelining pedagogik oqibatlari .....	503
<b>Temirova Mushtariybonu</b>	
Kasbiy rivojlanish soatlarida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish .....	507
<b>Temirova Rushana Ravshan qizi, Nishonova Durdon Olimjon qizi</b>	
Teaching on Empty: Burnout Challenges in Elt Classrooms .....	511
<b>Usmanova Nilufar Xasan qizi</b>	
Ona tili ta'lrimi tashkil etish jarayonining ilmiy-nazariy tendensiyalari .....	514
<b>Uzoqova Maftuna Abdirazzoqovna</b>	
Критическое мышление в контексте эмоционального интеллекта .....	518
<b>Нажмудинова Мадина Халимовна</b>	
Реформа образовательной системы для повышения качества и доступности образования, как одна из целей устойчивого развития .....	521
<b>Аскарова Ф. А.</b>	

# VARK TA'LIM MODELINING PEDAGOGIK OQIBATLARI

**Temirova Mushtariybonu**

Andijon davlat pedagogika instituti  
Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (maktabgacha ta'lim)  
magistratura 1-bosqich talabasi

**Annotatsiya:** Ushbu maqola VARK ta'lim uslubining ajoyib xususiyatlarini tahlil qilishga qaratilgan. Tadqiqot to'rt turdag'i o'quvchilarni – ya'ni vizual, eshitish, kinestetik va o'qish-yozishga moyil o'quvchilarni – individual farqlar asosida ko'rib chiqadi. Unda har bir toifadagi o'quvchilarning asosiy xususiyatlari, ularning ehtiyojlari va ustuvorliklariiga nisbatan samarali o'rganish uchun qanday strategiyalar muhim ekani yoritiladi. Tadqiqot shuni ta'kidlaydiki, barcha o'quvchilar bir xil tarzda o'rgana olmaydi. Ularning har biri ta'lim usullarini boshqaruvchi, bir tomonidan ularni boshqalardan ajratib turadigan, ikkinchi tomonidan esa o'qituvchilardan samarali va tizimli mashqni talab qiladigan o'ziga xos omilga ega.

**Kalit so'zlar:** o'rganish, VARK, vizual, eshitish, kinestetik, o'rganuvchilar, uslub.

**Abstract:** This article aims to analyze the remarkable features of the VARK teaching method. The study highlights the importance of strategies for effective learning for four types of learners – namely, visual, auditory, kinesthetic, and reading/writing learners – based on individual differences, taking into account the main characteristics of each category of learners as well as their needs and priorities. The study emphasizes that not all learners learn in the same way. Each of them has a remarkable factor that governs their learning methods, on the one hand distinguishing them from others, and on the other hand revealing a mode and tool that teachers need to practice effectively and systematically.

**Key words:** learning, VARK, visual, auditory, kinesthetic, learners, style.

**Аннотация:** Целью данной статьи является анализ замечательных особенностей метода обучения VARK. В исследовании подчеркивается важность стратегий эффективного обучения для четырех типов учащихся – а именно визуалов, аудиалов, кинестетиков и читающих, – на основе индивидуальных различий с учётом основных характеристик каждой категории учащихся, а также их потребностей и приоритетов. В исследовании подчёркивается, что не все учащиеся обучаются одинаково. У каждого из них есть тот или иной примечательный фактор, который управляет их методами обучения: с одной стороны, он отличает их от других, а с другой – раскрывает способ и инструмент, которые преподавателям необходимо эффективно и систематически применять.

**Ключевые слова:** обучение, VARK, визуальный, слуховой, кинестетический, учащиеся, стиль.

## KIRISH

Ta'lim uslubi – bu odamning ko'nikma yoki ma'lumotga ega bo'lishi uchun tasavvurini qanday egallashi, qo'lga kiritishi, saqlab qolishi va undan foydalanish usuli yoki uslubi. O'zgaruvchan tabiat tufayli uni individual va ichki farqlarga hamda yangi narsalarni o'rganishni afzal ko'rishga asoslangan individual ta'lim uslubi deb atash mumkin. Uslub zaif tomonlarga emas, balki kuchli jihatlarga e'tibor beradi. Yaxshiroq o'rganish uchun faqat bitta qatlamga yopishib olishdan ko'ra, ma'lum uslublar va strategiyalarning kombinatsiyasidan foydalanish afzalroqdir. Uslub o'quvchiga o'zining potensial salohiyatini oshirish orqali yanada samarali shaxs bo'lishga yordam beradi. Bu ozg'in odamga yanada ijodiy, chinakam, samarali boshqaruvchi bo'lishda, o'z vaqtida qaror qabul qilish va muammolarni hal qilishda ko'maklashishi mumkin.

VAK ta'lif modeli – bu asosiy pedagogik yondashuv va dominant ta'lif uslubi bo'lib, u dastlab psixologlar tomonidan 1920-yilda odamlarga qanday o'rganish usullari va vositalari mavjudligini tasniflash uchun taklif qilingan. VAK – asosan vizual, eshitish va kinestetik uch so'zdan iborat qisqartma. Asl qisqartma 1992-yilda Neil D. Fleming tomonidan o'zgartirilib, VARK deb nomlangan. To'rt xususiyat o'quvchilarning ham, o'qituvchilarning ham yangi ma'lumotlarni o'zlashtirish tajribasini aks ettiradi. Ushbu model asosiy sensorli qabul qiluvchilardan foydalanishga asoslanadi. Keyinchalik, 1992-yilda Fleming va Mills tomonidan modifikatsiya qilingan. O'zgarish asl qisqartmaga qo'shimcha atribut qo'shish uchun mo'ljallangan edi va hozirda u VARK deb yuritiladi. Ushbu ta'lif modeli soddaligi va samaradorligi sababli o'rganishning ajoyib usuli sifatida qaraladi.



Nazariyotchilarning fikriga ko'ra, qabul qilishning bir yoki ikkita uslubi odatda ko'zga tashlanadi va ular o'rganishni afzal ko'rgan tarzda amalga oshirish uchun eng samarali va foydali yondashuvni belgilaydi. Bu odamdan odamga va vaziyatga qarab farq qilishi mumkin. Agar bitta uslub bitta vazifani bajarsa, ikkinchisi yoki ularning kombinatsiyasi boshqa topshiriqda foydali bo'lishi mumkin. Ushbu modelning eng muhim xususiyati shundaki, u barcha o'quvchilarni o'zlarini yoqtirgan va tanlagan ta'lim uslubidan qat'i nazar, jalb qiladi va unda faol ishtirok etishlariga imkon beradi.

## MAVZUGA OID ADABIYOTLARNING SHARHI

O'rganish uslubi tarixini XX asrning ikki psixolog – Piaget (1968) va Karl Jung (1976) asosidagi tadqiqotlaridan kuzatish mumkin. Uslublarni o'rganish va til o'rgatish, ayniqsa ingliz tilini o'rganishga bag'ishlangan ilmiy izlanishlar so'nggi bir necha o'n yilliklarda Kinsella (1995), Oxford (1990), Reid (1995) va Anderson (1995) tomonidan olib borilgan. Bir xil o'qitish usullari ba'zilar uchun samarali, boshqalar uchun esa samarasiz bo'lishi mumkin. Ushbu yondashuvlar o'quvchilarning muvaffaqiyatiga sezilarli darajada ta'sir ko'rsatdi (Cassidy, 2004).<sup>1</sup> Bu – ma'lum ma'lumotlarga yaqinlashish, ularni yig'ish, tartibga solish va o'ylashdagi individual afzalliklar va usullardir. Pokistonning Lahor universiteti ingliz tilshunosligi kafedrasi tomonidan ko'rsatilganidek, kerakli ko'nikma va texnikalarning uyg'unligi o'qitish jarayonida muhim rol o'yaydi va ularni hisobga olish zarurdir. Mazkur tadqiqot VARK ta'lim uslubining ajoyib xususiyatlarini tahlil qilishga qaratilgan. Tadqiqotda to'rt turdag'i o'quvchilar – vizual, eshitish, kinestetik va o'qish-yozishga moyil bo'lgan o'quvchilarning individual farqlari, ularning ehtiyojlari hamda ularning muvaffaqiyatli o'rganishlari uchun samarali strategiyalar ko'rib chiqilgan. Tadqiqot shuni ta'kidlaydiki, barcha o'quvchilar bir xil tarzda o'rgana olmaydi. Har bir o'quvchining o'ziga xos ta'lim uslubi mavjud bo'lib, bu uslub uni boshqalardan ajratib turadi va o'qituvchidan samarali va tizimli yondashuvni talab qiladi. O'rganish va ta'lim berish yondashuvi o'tasidagi tafovutni qisqartirish muhim, chunki o'rganish uslublari pedagoglarga o'quvchilarning aniq ehtiyoj va qiziqishlarini tushunishga yordam beradi va ta'lim jarayonini urbanizatsiya qiladi. Bundan tashqari, u "kognitiv, ta'sirchan, ijtimoiy va fiziologik xatti-harakatlarning xarakteristikasi sifatida o'quvchilarning o'quv muhitini qanday idrok etishi, unga qanday munosabat bildirishini tavsiflovchi nisbatan barqaror ko'rsatkichlar" sifatida e'tirof etiladi.<sup>2</sup>

Flemingga ko'ra, "VARK ta'lim uslubi qabul qilish usullari bilan shug'ullanadigan ta'lim afzalliklari toifasiga kiradi"<sup>3</sup>. Miller (2001) esa VAK ta'lim uslubini o'quvchilarning hissiy bog'lanishlariga ko'ra tasniflovchi imtiyozli o'quv model sifatida ta'riflagan. U, shuningdek, bu uslubning empirik asoslari va ta'lim samaradorligining mantiqiy negizlari mavjudligini ta'kidlaydi.<sup>4</sup> "VAK modelidan sinfdagi dars va mashg'ulotlarga turli ta'lim usullarini kiritishda foydalanish mumkin", deb yozadi. Drago va Wagner VAK o'rganish uslubini "samarali va yoqimli tajriba sifatida o'z-o'zini anglash va tadqiq qilish" vositasi sifatida ta'riflagan va uni boshqa muhim omillar bilan birlashtirish mumkinligini ta'kidlagan. Ular talabalar o'z qiziqishlari va istaklariga mos ta'lim uslublarini o'zlashtirayotganliklari haqida fikr yuritganlar.<sup>5</sup>

Virleen esa VARK ta'lim modelining o'ziga xosligi – o'quv materiallari asosida, ya'ni dinamik va samarali o'qitish uchun multimedia dasturlarini ishlab chiqish imkonini berishi mumkinligini xulosa qilgan.<sup>6</sup>

## TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ta'lim uslublari g'oyasi ta'lim va psixologiya sohasida muhokama mavzusi bo'lib kelmoqda. VAK modeli (hozirda ko'proq VARK modeli sifatida tanilgan) shaxslarning o'rganishdagi to'rt xil uslubini aniqlaydi: vizual, eshitish, o'qish/yozish va kinestetik usullar orqali bilim olish va uni rivojlantirish.

VARK modeli bolalarning o'rganish uslublarini quyidagi to'rt asosiy turga ajratadi:

- Visual (Ko'rish orqali o'rganish) – rasm, diagramma, grafik va vizual materiallar orqali ma'lumotni qabul qilish va tushunish.
- Auditory (Eshitish orqali o'rganish) – eshitish, nutq, muhokama va audio materiallar orqali bilimlarni o'zlashtirish.

1 Simon Cassidy 2004 "Learning Styles: An Overview of Theories, Models, and Measures"

2 <https://www.amazon.com/Making-Learning-MacKeracher-Dorothy-Paperback/dp/B010TS8C2K>

3 [https://www.researchgate.net/publication/286925186\\_Fleming\\_T\\_2004\\_The\\_state\\_of\\_adult\\_education\\_Journal\\_of\\_Adult\\_and\\_Community\\_Education\\_in\\_Ireland\\_2004\\_9-17\\_ISSN\\_0790-8040](https://www.researchgate.net/publication/286925186_Fleming_T_2004_The_state_of_adult_education_Journal_of_Adult_and_Community_Education_in_Ireland_2004_9-17_ISSN_0790-8040)

4 <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1540-4781.2010.01136.x>

5 <https://cyberleninka.ru/article/n/djuzeppe-verdi-va-rixard-vagner>

6 <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042810020926>

- Reading/Writing (O'qish va yozish orqali o'rganish) – matnlarni o'qish, yozma topshiriqlar bajarish, eslatmalar yozish orqali o'rganish.
- Kinesthetic (Harakat orqali o'rganish) – tajriba, amaliy mashg'ulotlar va jismoniy harakatlar orqali o'rganish.

**Vizual o'quvchilar.** Vizual o'quvchilar – bu eng yaxshi ko'rib o'rganadiganlardir. Ular ko'rish va tomosha qilish orqali kashf etadigan o'quvchilardir. Bilim darajasini oshirish uchun ular suratlari, filmlar, namoyishlar, rasmlar, diagrammalar va grafikalarni kuzatishni afzal ko'radilar. Ularning o'rganishi asosan "ko'rish" orqali amalga oshadi. Vizual o'rganuvchilar piktogrammalarni afzal ko'radigan kishilar sifatida qaraladi. Bu model har bir o'quvchi bilim deb ataluvchi yangi ma'lumotni qabul qilish va qayta ishlash usullariga e'tibor qaratadi. Ob'ekt-larga guvoh bo'lganda eng yaxshi tushunadigan, voqealar ketma-ketligi ko'z orqali yetkazilganda esa asosiy ma'lumotlarni ajratib oladigan shaxslar shu toifaga kiradi. Vizual o'quvchilar odatda tasavvurga boy, ijodiy va ixtirochi bo'lishga moyildirlar.

**Eshitish orqali o'rganadiganlar.** Ular eshitgan narsalarni ko'rgan narsalarga nisbatan aniqroq qabul qiladilar. Ular tinglash orqali bilim oladilar. Tinglash lentalari, audio munozaralar yoki ma'ruzalar orqali tushunchalarni chuqurroq o'zlashtiradilar. Bundan tashqari, ohang, she'r yoki qo'shiq shaklida taqdim etilgan ma'lumotni osongina eslab qoladilar. Bunday o'quvchilar zerikarli matnlarni o'qishga qiziqmasliklari mumkin, chunki ular ko'rish orqali tasavvur qilishda qynaladilar. Eshitish qobiliyatiga ega talabalar muloqotda faol va nutqiy ifodada malakali bo'ladilar.

**Kinestetik o'quvchilar.** Tana kinestetiklariga ega o'quvchilar jismoniy harakatlar orqali muammolarni tushunish va hal qilish qobiliyatiga ega. Ular teginish, harakat orqali o'rganadilar. Ifodalanishlari harakatga asoslangan bo'ladi. Ajoyib muvozanat va ko'z-qo'l muvofiqligi ularning ustun tomonlaridandir. Odatda ular faol bo'lib, uzoq vaqt davomida jim o'tirishga qynaladilar. O'z his-tuyg'ularini raqs va tana harakatlari orqali ifoda etadilar. Ularning mimikasi, aktyorlik qobiliyatiga va ijro mahorati yaxshi rivojlangan bo'ladi. Kuzatuvlarga ko'ra, bu turdagi o'quvchilar sayohatni yoqtiradilar, jismoniy faoliyatni tez o'zlashtiradilar, harakat paytida fikrlashni afzal ko'radilar hamda sportda yuqori ko'rsatkichlarga ega bo'ladilar.

**O'qish/yozish orqali o'rganadiganlar.** Ushbu uslub yozma so'zlarni qayta-qayta takrorlash orqali bilim olishga asoslangan. Bunday o'quvchilar o'z xotirasiga ma'lumotni eslatmalar orqali joylashtiradilar. Ular so'z va belgilarni bilan ishlashni afzal ko'radilar. O'qish va yozish qobiliyatiga ega o'quvchilar bu uslubni samarali qo'llaydilar. Ular ma'ruza matnlarini qayta yozish, sinf yozuvlarini tartibga solish va test savollarini to'ldirishda muvaffaqiyatli bo'ladilar. O'qish yoki eshitish orqali o'z xotirasiga yangi ma'lumotlarni joylashtirishga moyildirlar.

## TAHLIL VA NATIJALAR

O'rganish bilan bog'liq barcha to'rtta uslubning afzalliklari va kamchiliklarini hisobga olgan holda, har bir o'quvchi turi boshqalardan tubdan farq qiladi. Vizual o'quvchilar ustunlikka ega bo'lgan ko'rish hissi orqali narsalarni ko'rish, kuzatish va ular bilan aloqa qilish jarayonida yaxshiroq o'rganadi. Shunday ekan, o'qituvchi samarali va mazmunli ta'lif muhiti yaratish uchun ko'rish bilan bog'liq faoliyat va strategiyalarni ishlab chiqishi zarur. Vizual uslubga mutlaqo qarama-qarshi ravishda, eshitish qobiliyatiga ega o'quvchilar tinglash orqali yaxshiroq o'rganadi. Ularning eshitish hissi ustun bo'lib, o'zlashtirish samaradorligini oshirish uchun bunday o'quvchilarga qo'shiqlar, kuylar va audiomateriallarni kabi eshitish vositalarini qo'llash lozimligi ta'kidlanadi.

## XULOSA

Ushbu model o'zining pedagogik ta'siri, soddaligi va samaradorligi bilan mashhur o'rganish usuli sifatida qaraladi. Ta'limning samarali va tizimli yondashuvida o'rganish uslublarini aniqlash muhim ahamiyatga ega. Ayrim nazariyotchilar fikricha, o'quvchi odatda ma'lumotni filtrlovchi bir yoki ikkita asosiy uslubga ega bo'ladi. Agar insonda rivojlangan va yetuk sezgi shakllangan bo'lsa, u turli uslublarni aralashtirib foydalana oladi. Bu esa yangi ma'lumotlarni samarali o'zlashtirish va saqlab qolishda muhim rol o'ynaydi. O'qituvchilar ushbu individual o'rganish rejimlari orqali o'quvchilar bilan samarali muloqot o'rnatishi, ularning afzal ko'rgan uslublariga asoslangan holda dars berishi mumkin. Nihoyat, har bir o'quvchi bir xil uslubda o'rgana olmaydi yoki eslab qola olmaydi. Shu bois, o'qituvchi o'z o'quvchilariga mos yondashuvlarni topa olishi va turli fokus hamda strategiyalar bilan boyitilgan darslarni tashkil etishi zarur.

**Foydalangan adabiyotlar ro'yxati:**

1. Miller, P. (2001). Learning Styles: The Multimedia of the Mind. Research Report. Retrieved from ERIC database. (ED451140).
2. Mackay, A. (2007). Motivation, Ability, and Confidence Building in People. Jordan Hill, Oxford: Linacre.
3. Wolfman, S. A., & Bates, R. A. (2005). Kinesthetic learning in the classroom. CCSC, pp. 203–206.
4. Zhang, L. F. (2004). Do university students' thinking styles matter in their preferred teaching approaches? Personality and Individual Differences, 37(8), pp. 1551–1564.
5. Temirova, M. (2022). "Nutq o'stirish faoliyatida VARK modeli orqali o'qitishning nazariy asoslari". Ilm-fan muammolari tadqiqotchilar talqinida respublika ilmiy konferensiyasi, b. 68–75.
6. Dadakhon, T. (2022). Factors that review students' imagination in the educational process. Spanish Journal of Innovation and Integrity, pp. 551–557.
7. Dadakhon, T., & Sabohat, A. (2022). Developing creative thinking through primary school students solving problems. European Multidisciplinary Journal of Modern Science, 6, pp. 71–76.
8. Farkhodovich, T. D. (2022). The problem of forming interpersonal tolerance in future teachers. International Journal of Innovative Analyses and Emerging Technology, 2(4), pp. 12–15.

- 
- 13.00.00** Pedagogika fanlari
  - 13.00.01** Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'lilotlar tarixi
  - 13.00.02** Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03** Maxsus pedagogika
  - 13.00.04** Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05** Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06** Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07** Ta'limda menejment
  - 13.00.08** Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09** Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00** Tarix fanlari
  - 19.00.00** Psixologiya fanlari
  - 01.00.00** Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00** Kimyo fanlari
  - 03.00.00** Biologiya fanlari
  - 09.00.00** Falsafa fanlari
  - 10.00.00** Filologiya fanlari
  - 11.00.00** Geografiya fanlari



# MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

**Ingliz tili muharriri:** Feruz Hakimov

**Musahhih:** Alibek Zokirov

**Sahifalovchi va dizayner:** Iskandar Islomov

---

**2025. №6**

---

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.  
**Litsenziya raqami: № 136361.**

**Manzilimiz:** Toshkent shahar, Yunusobod tumani  
19-mavze, 17-uy.